

CSENGER Ádám

PhD-hallgató

**Pécsi Tudományegyetem, Természettudományi Kar,
Földtudományok Doktori Iskola, Geopolitikai Program,
Pécs**

PhD student

**University of Pécs, Faculty of Natural Sciences,
Doctoral School of Earth Sciences Geopolitical Program,
Pécs, Hungary**

email: adamcsenger@yahoo.com

KÍNAI BEFOLYÁS AUSZTRÁLIÁBAN

CHINESE INFLUENCE IN AUSTRALIA

ABSTRACT

This paper's aim is to present the nature and extent of Chinese influence in Australia. For a number of years, Australia has experienced attempts by China to gain influence across a range of areas, including the economy, politics, higher education, Chinese social organisations and Chinese-language media. Since its two biggest partners are the US and China, Australia is walking a tightrope trying to have a good relationship with both countries, which is made more difficult by Chinese attempts to gain influence. China's activities have been at the forefront of public affairs in Australia since it was revealed in 2017 that the Australian Security Intelligence Organisation had previously warned the main political parties of the dangers posed by political actors with connections to the Communist Party of China. As a result, laws relating to political donations, activities done on behalf of foreign actors and espionage have been tightened. Laws relating to national security and the national interest have been invoked in order to block the sale of economic and infrastructural assets to partly state-owned Chinese investors. Laws, however, do not apply in the same way and are therefore less efficient in halting Chinese influence in the areas

of higher education, social organisations and the media, sectors which are significant not least due to the high number of Chinese students/nationals and Australians of Chinese ethnicity. In these fields, efficient action against Chinese influence might involve ensuring that the relevant supervisory bodies operate properly and independently, freedom of speech is unimpeded and the media can perform its critical role without restrictions.

Kulcsszavak: befolyás, Kína, Ausztrália, politika, gazdaság, felsőoktatás, média

Keynotes: influence, China, Australia, politics, economy, higher education, media

1. Bevezetés

Az utóbbi években Kína erősödésével Ausztrália egyre inkább kényes helyzetben találja magát, hiszen a hosszú évtizedek óta szövetségesnek számító Egyesült Államok mellett immár Kína a másik legfontosabb partnere: az előbbi Ausztrália legjelentősebb katonai szövetségese,¹ az utóbbi pedig a legnagyobb kereskedelmi partnere.² A közelmúltbeli ausztrál kormányok álláspontja szerint az országnak nem kell választania az USA és Kína között, hanem mindkét országgal jó kapcsolatot kell fenntartania.³ Ez természetesen ügyes egyensúlyozást igényel, ráadásul az ország helyzetét jelentősen megnehezíti, hogy Kína Ausztráliában bizonyos területeken befolyásra igyekszik szert tenni. Ez a sokak által helytállónak vélt megállapítás heves vitákat vált ki, kiváltképp a politikai életben, mivel ellenzői (és természetesen Kína) szerint alaptalan vagy túlzó vádaskodásról, Kína-ellenességről, vagy egyenesen idegengyűlöletről és rasszizmusról van szó. Jelen elemzés remélhetőleg meggyőzően mutatja be, hogy Kína és a hivatalos nacionalista ideológiájával egyetértő állampolgárai valóban komoly veszélyt jelentenek az ausztrál értékekre és intézményrendszerekre a gazdaság, a politika, a kínai nyelvű média, a kínai társadalmi szervezetek és a felsőoktatás terén.

2. Gazdaság

Kína meghatározó szerepet játszik az ausztrál gazdaságban, amelynek függése az ázsiai országtól a jövőben még inkább fokozódni fog. Ausztrália 2007 óta az Egyesült Államok után a második legtöbb kínai befektetésben

részesülő állam, amely az elmúlt tíz évben mintegy 90 milliárd amerikai dollárnak megfelelő kínai beruházást vonzott. A legtöbb kínai befektetést vonzó szektor a kereskedelmi ingatlanpiac (a 2016-os befektetések 36 százaléka irányult ide), ezt követi az infrastruktúra (28 százaléknyi részesedéssel 2016-ban), majd az egészségügy (9 százalékos részesedéssel 2016-ban) és a mezőgazdaság (8 százaléknyi részesedéssel 2016-ban).⁴

A kínai gazdasági szereplők növekvő súlya azonban egyben aggodalmat is kivált Ausztráliában, amint ezt két nagy port felvert ügy is mutatta az elmúlt években. 2016-ban részben állami tulajdonú kínai befektetők két ausztrál nagyvállalatban, az Ausgrid áramszolgáltatóban és a S Kidman & Co Limited vágómarha-tenyésztő vállalatban próbáltak meg részese­dést szerezni, ám az ausztrál pénzügyminiszter mindkét tranzakciót megakadályozta a nemzeti érdekekre és a nemzetbiztonságra hivatkozva (a S Kidman & Co Limited-ügylet végül módosított tulajdonosi szerkezettel, ausztrál-kínai közös vállalkozásként engedélyezve lett). Ez a két ügy azt jelzi, Ausztrália a korábbiakhoz képest nagyobb hangsúlyt fektet nemzet­biztonsági érdekeire olyan szektorokban tervezett jelentős infrastrukturális projektek kapcsán, amelyekhez Kínának regionális és világszinten stratégiai érdeke fűződik.⁵ Fontos különbség a legtöbb területen végbemenő kínai befolyásszerzéshez képest, hogy a gazdaság területén az ausztrál kormány­nak törvény adta lehetőségei vannak nemzetbiztonsági kockázatnak tekin­tetett üzleti megállapodások megakadályozására. Azt, hogy Kínának célja más országok infrastruktúrájában befolyást szerezni, jól mutatja az Ausgrid felvásárlásában érdekelt State Grid Corporation of China példája, amely­nek kinyilatkoztatott célja „a párt és az állam munkájának szolgálata,”⁶ és amelynek – a kínai külügyi és stratégiai tervezéssel összhangban – jelen­tős tulajdona van az ausztrál és a Fülöp-szigeteki energiaszektorban, egyes leányvállalatai pedig aktívan közreműködnek erőműépítésben és számos egyéb áramszolgáltatással kapcsolatos beruházásban többek között Pakisz­vánban, Thaiföldön és Indonéziában.⁷

3. Politika

2017 júniusában botrányt okozott az ausztrál közéletben, amikor kide­rült, hogy a három legnagyobb pártot (a Liberális Pártot, a Nemzeti Pártot és a Munkáspártot) 2015-ben figyelmeztette az ASIO nevű titkosszolgálat vezetője arra, hogy a Kínai Kommunista Párthoz (KKP) szorosan kötődő külföldi magánszemélyek megpróbálhatnak befolyást szerezni az ausztr-

rál belpolitikában. Nem egyedi esetekről volt szó,⁸ amit erősít az is, hogy kínai kötődésű ausztrál vállalatok (melyek közül többnek szoros kapcsolata van kínai állami szervezetekkel) 2013 és 2015 között több mint 5,5 millió ausztrál dollárt adományoztak a fő politikai pártoknak, ezzel pedig egyértelműen a legnagyobb külföldi kötődésű pénzforrásnak bizonyultak.⁹ Az ASIO két személyt nevezett meg a pártoknak: Huang Xiangmót és Chau Chak Winget. A két ingatlanfejlesztő, illetve vállalataik tíz év alatt kb. 6,7 millió ausztrál dollárt adományoztak a három fő pártnak,¹⁰ gyakran szövetségi vagy tagállami választási kampányok előtt.¹¹ A titkoszolgálat hangsúlyozta, hogy egyik üzletembert sem vádolják bűncselekménnyel, és az sem törvénybe ütköző, ha a pártok adományokat fogadnak el.¹² A három párt ezt követően is jelentős összegeket fogadott el a két üzletembertől, illetve munkatársaiktól.¹³

Huang 400 ezer ausztrál dollárt ígért a Munkáspártnak a 2016-os szövetségi választások előtt, ám adománya visszatartásával fenyegetett, miután a párt egyik tagja nyilvánosan elítélte Kína katonai akcióit a Dél-kínai-tengeren. Mivel a pártnak szüksége volt az adományra a választási kampányához, igyekezett rávenni Huangot az összeg átutalására. Ebbe illik látszólag legalábbis az, hogy az elítélő nyilatkozatot követő napon egy munkáspárti szenátor, Sam Dastyari egy Huanggal közös médiaeseményen azt nyilatkozta, hogy a Dél-kínai-tenger ügye Kínára tartozik (nincs rá bizonyíték ugyanakkor, hogy Dastyari tudott Huang fenyegetéséről az adománnyal kapcsolatban). Egy héttel később, amikor Huang továbbra sem utalta a pénzt, a Munkáspárt közös sajtótájékoztatót tartott vele, ahol bejelentették, hogy Huang egyik politikai szövetségese és egyben egy aktív munkáspárti tag, egy kínai üzletember lesz a végső jelölt a párt szenátusi választási listáján. Huang végül nem fizette ki a beígért adományt.¹⁴ Az üzletember mellesleg 2015-ben a kínai konzulátuson a KKP 66 éves uralma alkalmából rendezett eseményen azt mondta, „mi, külföldön élő kínaiak rendíthetetlenül támogatjuk a kínai kormány törekvését a nemzeti szuverenitás és területi egység megvédésére, és mint mindig, támogatjuk szülőhazánk fejlődését”.¹⁵ Dastyari később elveszítette tisztségét az ellenzéki árnyékkormányban, amikor kiderült, hogy Huang és egy másik kínai adományozó fizette egyes kiadásait. A szenátor érintett volt Huang ausztrál állampolgársági kérelmének ügyében is: 2016 első felében, miután a kérelem elbírálása a hatóságok vizsgálódása miatt megakadt, Huang többször kérte Dastyari segítségét ügyének előmozdításában. Dastyari irodája végül négyszer hívta a bevándorlási hivatalt a fejlemények ügyében; úgy tudni, kétszer maga Dastyari emelte fel a telefont.¹⁶

Huang a KKP-hez igazodó Kína Békés Újraegyesítését Támogató Tanács nevű lobbiszervezet ausztrál részlegének elnöke is. A szervezet szorosan kötődik a KKP Egyesült Front Munkaosztályához, amelynek feladata a párt kizárólagos hatalmának fenntartása. Az Egyesült Front Munkaosztály módszere a lobbizás befolyásos embereknél annak érdekében, hogy Pekinget támogassák, illetve azoknak az elszigetelése, akik megítélése szerint ellenségesek Pekinggel szemben. Chau Chak Winget szintén szoros szálak fűzik az Egyesült Front Munkaosztályhoz.¹⁷ Chau ezen felül egy kínai újság tulajdonosa, így gyakorlatilag együttműködik a KKP propagandaszerveivel, ráadásul a tagsága egy tartományi Kínai Népi Politikai Tanácsadó Kongresszusban is sokatmondó. Ennek a szervezetnek csak az válhat a tagjává, akit előzőleg az Egyesült Front Munkaosztály tagságra alkalmasnak nyilvánított. Mindent egybevetve a Chauhoz és Huanghoz hasonló személyekről joggal feltételezhető, hogy komoly szálak fűzik őket a KKP-hez. Ha esetleg nem is kapnak utasításokat a párttól, valószínűleg akkor is úgy érzik, kötelességük demonstrálni a hatalom felé, hogy jó párttagok és a párt érdekeinek megfelelően járnak el.¹⁸

Nem mindenki látja így a helyzetet. Geoff Raby, Ausztrália volt kínai nagykövete szerint képtelenség, hogy egy, a pekingi hierarchia alján helyet foglaló ingatlanfejlesztőt a KKP arra használna, hogy Ausztráliában tevékenykedjen az érdekében. Szerinte Chau ausztráliai adományai és kapcsolatépítése mögött a státusz és presztízs megszerzésére irányuló kínai felfogás áll.¹⁹ Hovatovább az igaz ugyan, hogy sok kínai milliárdos egyben párttag is, ám ez nem szükségszerűen jelenti azt, hogy a párt „irányítja” őket. Kínában külön szó jelöli a kapcsolatok, kötelezettségek és viszonyosság bonyolult rendszerét: ez a guanxi, aminek jelentős része Ausztráliában korrupciónak minősülne. Kínában az ajándékozást legtöbbször a viszonyosság elvárása kíséri, de ez nem azt jelenti, hogy amikor például Huang visszavonta ígéretét az adományával kapcsolatban, ezt minden kétséget kizáróan a KKP utasítására tette – az is lehet, hogy személyes meggyőződésből cselekedett, és a meggyőződése éppenséggel egybeesik a KKP irányvonalával.²⁰ Mindenesetre az mindenképpen sokatmondó, hogy az ASIO néven nevezte a két üzletembert. Az ausztrál titkosszolgálatok egyöntetű véleménye szerint a KKP beavatkozik az ausztrál állami intézményrendszer működésébe és politikai adományokkal szerez befolyást.²¹

4. Média

A kínai állami propaganda jelenléte az ausztráliai kínai nyelvű médiában nagyon jelentős: John Fitzgerald ausztrál egyetemi tanár szerint e média nagyjából fele szoros kapcsolatban áll a kínai kormánnyal, a fő angol nyelvű kínai újságok pedig gyakorlatilag propagandaszócsovek.²² A KKP-közelí újságok híreit és szerkesztőségi cikkeit, továbbá csaknem az összes ausztráliai kínai rádióadót gyakorlatilag Pekingben szerkesztik, de a többi újság és adó egy része sem teljesen független.²³ Az irányítás célja a KKP üzenetének megjelenítése, a párt intézkedéseinek kedvező színben való feltüntetése és a külföldön élő kínaiak szemében a párt legitimitásának biztosítása.²⁴

Ausztráliában a kínai nyelvű médiát a pekingi hatóságok érdekeit képviselő helyi ügynökök figyelik, és ha a tartalom eltér a KKP irányvonalától, az adott médiumot megfenyegetik, hogy kínai székhelyű vállalatok nem fognak többet reklámozni benne. Továbbá ha ausztráliai kínai bolttulajdonosok és vallásos személyek a KKP-vel szemben kritikus kiadványokat árulnak (különös tekintettel a Falun Gong vallási mozgalom kiadványaira), annak Kínában élő családtagjaik és barátaik viselik a következményeit.²⁵ Peking a kínai nyelvű ausztrál közösségi oldalakat is hatékonyan cenzúrázza. A közösségi média használata igencsak elterjedt az ausztráliai kínaiak körében: csak a Weibo nevű platformon havonta 2,1 millió bejegyzés születik az országban. Az ausztrál közszolgálati adók, az ABC és az SBS a közösségi médian keresztül érik el az ausztráliai kínai nyelvű közönségüket, azonban tartalmukat folyamatosan cenzúrázzák és törlik, a kínai kormány ugyanis az ellenőrzése alatt tartja ezeket az oldalakat is.²⁶

A kínai befolyás mindezen felül immár nem csak a kínai nyelvű médiában érhető tetten: az egyik legnagyobb független ausztrál könyvkiadó, az Allen & Unwin 2017 novemberében elhalasztotta egy ausztrál szerző, Clive Hamilton könyvének megjelentetését, amelynek témája a kínai kormány széleskörű befolyása Ausztráliában. A kiadó kínai jogi lépésektől (például rágalmozási vádaktól) tartva döntött így.²⁷ A könyv megjelentetését az Allen & Unwin utóbb nem vállalta, ahogy két másik kiadó sem,²⁸ végül a Hardie Grant Publishing adta ki 2018-ban.

5. Társadalmi szervezetek és felsőoktatás

Ausztráliában egyes kínai csoportok különböző ügyek kapcsán időnként harciasan kiállnak a KKP álláspontja mellett. Miután 2016 nyarán

egy hágai székhelyű nemzetközi bíróság kimondta, hogy Kínának nincs joga az egész Dél-kínai-tenger felett fennhatóságot követelni, a Kínai Egyesületek Ausztráliai Fővárosi Területi Szövetsége a miniszterelnöknek írt levélben ítélte el őt Ausztráliának a dél-kínai-tengeri vitában kifejtett álláspontja miatt, mivel szerintük az „sérti a kínai ausztrálok érzéseit”.²⁹ Melbourne-ben ezerötszáz ausztráliai kínai tüntetett az utcákon a hágai bírósági döntés ellen. Fitzgerald szerint számos ausztráliai kínai társadalmi szervezetnek szoros kötődése van a kínai kormányhoz, ugyanakkor nem biztos, hogy a kínai kormány „irányítja” őket.³⁰ Annyi viszont bizonyos, hogy ezek a szervezetek aktívan képviselik a kormány álláspontját. Ausztráliában élő, a KKP-vel nyilvánosan egyet nem értő kínaiak beszámolóiban szerepel többek között kínai szervezetekből való kizárás, kellemetlen kérdéseket feltevő riporterek kínai közösségi eseményekről való kidobása, kínai közösségi csoportok megfigyelése, időnként pedig megemlítik a kínai konzulátus irányító és „eligazító” szerepét is. Vannak, akiket Kínába való utazásuk során őrizetbe vettek és kihallgattak, ahogy ez 2017-ben megtörtént Chongy Fenggel, egy sydney-i egyetemi tanárral is. Az ő véleménye szerint vannak ugyan olyan ausztráliai kínai közösségi vezetők, akiknek a KKP-vel egyező nézeteik vannak, a többség azonban személyes haszonszerzés céljából áll a KKP oldalára.³¹

Az oktatás Ausztrália szolgáltatóiparának egyik legfontosabb része, sok egyetem számára pedig nélkülözhetetlenek a teljes tandíjat fizető külföldi diákok, mert általuk tudják a hazai diákok tandíját csökkenteni, valamint kutatásokat folytatni.³² Az ausztrál egyetemeken jelenleg kb. 160 ezer kínai diák tanul, akik a külföldi diákok mintegy negyven százalékát teszik ki,³³ így az ausztrál egyetemek egyre inkább függenek a kínai diákok által fizetett tandíjtól (egyes esetekben pedig kínai jötevők adományaitól is). A félelmek szerint Peking arra használja befolyását (például a kínai nagykövetségen és konzulátusokon keresztül), hogy elfojtsa a kritikus hangokat a felsőoktatásban.

Egyes kínai diákok már a 2008-as pekingi olimpia idején is aktivizálták magukat: az olimpiai láng canberrai átadásán a Kína-ellenes tüntetők hangját elnyomta³⁴ a kínai konzulátus által szervezett és pénzelt tízezer egyetemi diák ellentüntető, akiket két másik tagállamból szállítottak bérelt buszok a helyszínre.³⁵ Azóta a kínai diákok számának növekedésével párhuzamosan tovább nőtt egyes diákok hajlandósága arra nézve, hogy hangot adjanak nemtetszésüknek, ha szerintük Kínát „bántják”. Az elmúlt években több ilyen, Ausztráliában és Kínában egyaránt nagy port felvert eset történt különböző egyetemeken, amelyek kiváltó oka az volt, hogy egyes kínai

diákok szerint a hazájukkal kapcsolatos tananyag helytelen vagy inzultáló volt. Az egyik esetben egy egyetemi előadó Tajvant és Hongkongot külön országgént tüntette fel. Egy másik eset során Tajvan szintén önálló államként szerepelt az előadásban; a nemtetszésüknek hangot adó diákok reakciójáról felvétel készült, melyen hallható, hogy szerintük az előadó „rossz érzést kelt bennük”, holott „tiszteletet kellene tanúsítania” irányukban. Egy helyi kínai nyelvű honlap megjelentette a felvételt, ami vezető hírré vált a közösségi médiában. A többi vitás eset egyike során az előadó egy elavult térképet használt, amin Kína által követelt területek Indiához tartozóként voltak feltüntetve; egy másik előadó angol és kínai nyelvű írásban figyelmeztette diákjait a puskázással kapcsolatban; végül pedig egy tesztben szereplő kérdés azt sugallta, hogy a kínai tisztviselők csak akkor mondanak igazat, ha részek vagy felelőtlenek. Ez utóbbi előadót az egyetem felfüggesztette, a régi térképet használó, illetve a puskázás ellen fellépő tanárok bocsánatot kértek, a Tajvant független államként megnevező tanár egyeteme pedig közleményt adott ki, melyben tanárait és diákjait egyaránt a kulturális különbségek tiszteletben tartására szólította fel. Ez utóbbi egyetem szóvivője azt nyilatkozta az eset kapcsán, hogy tárgyaltak a kínai konzulátussal is, melynek oktatási tanácsadója egyébként arra szólította fel az egyetemet, hogy cselekedjen gyorsan az ügyben, mivel az előadó az „egy Kína” elvét érintette.³⁶

Állítólag a kínai nagykövetség állt a mögött, hogy Li Keqiang kínai miniszterelnököt 2017-es ausztráliai látogatása során egy kínai diákszervezetek által szervezett gyűlés fogadta.³⁷ Az egyik, tanára által „megsértett” diák pedig azt mondta, mióta ügyéről beszámolt a kínai sajtó, a kínai konzulátus eseményeire rendszeresen meghívják, az pedig jelentéseket kér tőle az egyetemén tanuló kínai diákokat érintő eseményekről.³⁸ Erős a gyanú mind ezen felül, hogy bizonyos kínai diákszervezeteket a kínai kormány irányít, és feladataik közé tartozik a kínai diákok megfigyelése és a hivatalos kínai nézetektől eltérő véleményt megfogalmazó egyetemi oktatókkal szembeni fellépés.³⁹ A diákok megfigyelése azt is eredményezi, hogy a hivatalostól eltérő nézeteket valló kínai diákok „cenzúrázzák magukat”, mivel jól tudják, hogy figyelhetik őket.⁴⁰ Az ausztrál kormány ezekre a diákszervezetekre az ausztrál értékekre nézve komoly veszélyként tekint. Ezt mutatja, hogy 2017 októberében az ausztrál külügyminiszter, Julie Bishop arra szólította fel a KKP-vel kapcsolatban álló kínai egyetemi diákokat, hogy tartsák tiszteletben a szólásszabadságot. Nem sokkal korábban a külkereskedelmi és külügyminisztérium vezetője, Frances Adamson figyelmeztette az ausztrál egyetemeket, hogy álljanak ellen a külföldi beavatkozási kísérleteknek.⁴¹

A kínai diákok magatartásának megítélése mindazonáltal nem egyszerű. Abban sok egyetemi oktató egyetért, hogy egyes diákok nacionalista szemlélete hatással van az órákon történő véleménynyilvánításra. Természetesen nem a nézetek kifejtésével van gond, hanem azzal, hogy bizonyos esetekben kínai diákok nem akarnak teret engedni az általuk Kínával szemben kritikusként ítélt véleményeknek, akár tanárok, akár diákok véleményéről van szó. Az ilyen, egyes egyetemi diákokhoz, esetleg kisebb csoportjaikhoz köthető esetek mögött azonban alighanem tévedés lenne a kínai hatóságok ténykedését látni: sokkal inkább úgy tűnik, hogy az ilyen megnyilvánulások a diákok őszinte, nyugati szemmel furcsának tűnő meggyőződéseit tükrözik.⁴² A Kínára már egy ideje jellemző nacionalizmus az ottani oktatási rendszer része is, így nem csoda, hogy sok diák nem úgy tekint a Kínában kényesnek számító témákkal kapcsolatos különböző véleményekre, mint amik vita tárgyát képezhetik, hanem személyes sértésnek veszi őket. Ez a hozzáállás természetesen nem illeszkedik az ausztrál egyetemek oktatási rendszeréhez és értékeihez. Az ausztrál felsőoktatásnak az is komoly gondot okoz, hogy a kínai diákok által nehezményezett eseteket és a velük kapcsolatban kifejtett nacionalista nézeteiket, miután a diákok beszámolnak róluk a közösségi médián, sokszor felkapja a kínai sajtó és a kínai internetes közösség, olykor pedig kínai diplomaták is támogatásukat fejezik ki, ha nem is nyíltan. Mindez jelentősen megnöveli az eredeti események súlyát.⁴³

6. Összefoglalás

Kína aktívan törekszik arra, hogy határain túlnyúló politikai befolyáshoz jusson. Ez egy globális stratégia részét képezi, Xi Jinping elnöksége alatt pedig a külföldi befolyásszerzési kísérletek felerősödtek.⁴⁴ Felvetődik tehát a kérdés: hogyan védekezhet Ausztrália? A releváns törvények szigorítása feltétlenül szükségesnek tűnt, hiszen a vázolt időszakban az ország azon kevés nyugati demokráciák egyike volt, amelyekben törvényesek a külföldről érkező politikai adományok.⁴⁵ Ez meg is történt: 2018 decemberében életbe lépett a Foreign Influence Transparency Scheme elnevezésű törvény-csomag, melynek célja az ausztrál kormányban és politikában megnyilvánuló külföldi befolyás jellegének, szintjének és kiterjedésének megjelenítése a nyilvánosság számára. A törvények értelmében magánszemélyeknek és szervezeteknek regisztrálniuk kell bizonyos tevékenységeket (parlamenti és általános politikai lobbizás, kommunikációs tevékenység, pénz vagy értékes dolgok juttatása), amennyiben azokat külföldi megbízó (kor-

mány, politikai szervezet, kormányhoz kötődő magánszemély vagy szervezet) érdekében végzik. A regisztrált részletek nyilvánosan hozzáférhetőek az interneten.⁴⁶ A külföldi adományokat betiltották, továbbá a kémkedéssel kapcsolatos törvényt is megszigorították.⁴⁷

A szigorúbb törvények mellett rendkívül fontos a demokratikus berendezkedés többi elemének megfelelő és hatékony működése is. Biztosítani kell, hogy a végrehajtó hatalmat korlátozó bírósági rendszer, valamint a médiát és egyéb társadalmi intézményeket felügyelő szervek függetlenül és megfelelően végzik a munkájukat, az egyetemi oktatók véleménynyilvánításának szabadságát biztosító jogszabályoknak, a szólás- és gyülekezési szabadságnak és a média ellenőrző szerepének pedig a legmesszebbmenőig érvényesülnie kell. A cenzúrázott kínai nyelvű média elkülönülését a fősodrású ausztrál médiától Sun Wanning, a University of Technology Sydney tanára szerint ellensúlyozni lehetne az ausztrál média kulturális értelemben vett színesebbé tételével. Szerinte ehhez szükség lenne arra, hogy a tartalom változatosabb legyen, csakúgy, mint a munkatársak etnikai összetétele. Ezen felül ösztönözni kellene a kétnyelvű tartalmak gyártását és a fősodrású és az etnikai alapú média közötti átjárást.⁴⁸

Mint láttuk, a kínai befolyásolási törekvések mögött jórészt a kínai állam áll valamilyen formában, ez azonban nem mindig vehető biztosra, bizonyos esetekben pedig arról van szó, hogy magánszemélyek meggyőződésből cselekednek a hivatalos kínai állásponttal megegyező módon. Ha mindez Ausztrália törvényeit nem is sérti, veszélyezteti a nemzeti szuverenitást, a politikai rendszerbe vetett bizalmat, az ország nemzetbiztonsági és gazdasági érdekeit, valamint a társadalmi berendezkedés alapját jelentő értékeket. A Kínával való kapcsolatban rengeteg nagyszerű gazdasági és egyéb lehetőség rejlik, amiket Ausztrália érthető módon szeretne kiaknázni, azonban az ország nem hagyhatja, hogy egy totalitárius állam és az ausztrál szabályokat és értékeket nem tisztelő polgárai, akár közvetlenül, akár közvetve, aláássák intézmény- és értékrendszerét.

JEGYZETEK / NOTES

1. Dr Church, Nathan: The Australia-United States defence alliance. Parliament of Australia, https://www.aph.gov.au/About_Parliament/Parliamentary_Departments/Parliamentary_Library/pubs/BriefingBook44p/AustUSDefence
2. China country brief. Australian Government – Department of Foreign Affairs and Trade, <http://dfat.gov.au/geo/china/pages/china-country-brief.aspx>
3. Dr Church, Nathan: The Australia-United States defence alliance. Parliament of Australia, https://www.aph.gov.au/About_Parliament/Parliamentary_Departments/Parliamentary_Library/pubs/BriefingBook44p/AustUSDefence
4. KPMG és The University of Sydney (2017): Demystifying Chinese Investment in Australia. KPMG, <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/au/pdf/2017/demystifying-chinese-investment-in-australia-may-2017.pdf>. 4-19. old.
5. Uo.
6. Wade, Geoff (2015): State Grid and Australia's national security interests. The Strategist, <https://www.aspistrategist.org.au/state-grid-and-australias-national-security-interests/>
7. Uo.
8. Kennedy, Ed (2017): Foreign Donations, Local Politics: China's Australia Influence. The Diplomat, <https://thediplomat.com/2017/07/foreign-donations-local-politics-chinas-australia-influence/>
9. Uhlmann, Chris (2016): Australian businesses with close ties to China donated \$5.5m to political parties, investigation shows. ABC News, <http://www.abc.net.au/news/2016-08-21/australian-groups-strong-ties-china-political-donations/7768012>
10. McKenzie, Nick, Uhlmann, Chris, Flitton, Daniel és Baker, Richard (2017): ASIO warns political parties over foreign donations. ABC News, <http://www.abc.net.au/news/2017-06-05/asio-warns-political-parties-over-foreign-donations/8590162>
11. McKenzie, Nick, Uhlmann, Chris, Baker, Richard és Flitton, Daniel (2017): ASIO warns parties that taking China cash could compromise Australia. The Age, <http://www.theage.com.au/national/investigations/asio-warns-parties-that-taking-china-cash-could-compromise-australia-20170602-gwjc8t.html>
12. McKenzie, Nick, Uhlmann, Chris, Baker, Richard, Flitton, Daniel és Koloff, Sashka (2017): ASIO investigation targets Communist Party links to Australian political system. ABC News, <http://www.abc.net.au/news/2017-06-05/asio-china-spy-raid/8589094>
13. McKenzie, Nick, Uhlmann, Chris, Flitton, Daniel és Baker, Richard (2017): ASIO warns political parties over foreign donations. ABC News, <http://www.>

- abc.net.au/news/2017-06-05/asio-warns-political-parties-over-foreign-donations/8590162
14. McKenzie, Nick, Uhlmann, Chris, Baker, Richard és Flitton, Daniel (2017): ASIO warns parties that taking China cash could compromise Australia. The Age, <http://www.theage.com.au/national/investigations/asio-warns-parties-that-taking-china-cash-could-compromise-australia-20170602-gwjc8t.html>
  15. McKenzie, Nick, Uhlmann, Chris, Baker, Richard, Flitton, Daniel és Koloff, Sashka (2017): ASIO investigation targets Communist Party links to Australian political system. ABC News, <http://www.abc.net.au/news/2017-06-05/asio-china-spy-raid/8589094>
  16. McKenzie, Nick, Uhlmann, Chris, Baker, Richard és Flitton, Daniel (2017): ASIO warns parties that taking China cash could compromise Australia. The Age, <http://www.theage.com.au/national/investigations/asio-warns-parties-that-taking-china-cash-could-compromise-australia-20170602-gwjc8t.html>
  17. Uo.
  18. McKenzie, Nick, Uhlmann, Chris, Baker, Richard, Flitton, Daniel és Koloff, Sashka (2017): ASIO investigation targets Communist Party links to Australian political system. ABC News, <http://www.abc.net.au/news/2017-06-05/asio-china-spy-raid/8589094>
  19. Uo.
  20. Varrall, Merriden (2017): Four Corners sees the Party-state in all the shadows. The Interpreter, <https://www.lowyinstitute.org/the-interpreter/seeing-party-state-all-shadows>
  21. McKenzie, Nick, Uhlmann, Chris, Baker, Richard és Flitton, Daniel (2017): ASIO warns parties that taking China cash could compromise Australia. The Age, <http://www.theage.com.au/national/investigations/asio-warns-parties-that-taking-china-cash-could-compromise-australia-20170602-gwjc8t.html>
  22. Uhlmann, Chris (2016): Australian businesses with close ties to China donated \$5.5m to political parties, investigation shows. ABC News, <http://www.abc.net.au/news/2016-08-21/australian-groups-strong-ties-china-political-donations/7768012>
  23. Fitzgerald, John (2016): Beijing's guoqing versus Australia's way of life. Inside Story, <http://insidestory.org.au/beijings-guoqing-versus-australias-way-of-life/>
  24. Groot, Gerry (2015): The Expansion of the United Front Under Xi Jinping. The China Story, <https://www.thechinastory.org/yearbooks/yearbook-2015/forum-ascent/the-expansion-of-the-united-front-under-xi-jinping/>
  25. Fitzgerald, John (2016): Beijing's guoqing versus Australia's way of life. Inside Story, <http://insidestory.org.au/beijings-guoqing-versus-australias-way-of-life/>
  26. Uo.

27. Wen, Philip (2017): Australian publisher delays book alleging China influence in Australia. Reuters, <https://www.reuters.com/article/us-australia-china/australian-publisher-delays-book-alleging-china-influence-in-australia-idUSKBN1DD0EF?il=0>
28. Silent Invasion: China's Influence in Australia. Clive Hamilton, <https://clive-hamilton.com/books/silent-invasion-chinas-influence-in-australia/>
29. South China Sea tribunal: Key points (2016). BBC News, <http://www.bbc.com/news/world-asia-36772813>
30. Uo.
31. Riordan, Primrose (2017): Chinese Australians speak out against Communist Party meddling. The Australian, <http://www.theaustralian.com.au/national-affairs/chinese-australians-speak-out-against-communist-party-meddling/news-story/088af871072c7672131bed225a54c209>
32. Xu, Xiuzhong (2017): Chinese Nationalism Jostles With Academic Freedom in Australia. The New York Times, <https://www.nytimes.com/2017/11/15/world/australia/china-students-censorship.html?ribbon-ad-idx=4&rref=world/australia>
33. Robinson, Natasha (2019): Australian universities risk catastrophe due to over-reliance on Chinese students, expert warns. ABC News, <https://www.abc.net.au/news/2019-08-21/australian-universities-too-dependent-on-chinese-students-report/11427272>
34. Fitzgerald, John (2016): Beijing's guoqing versus Australia's way of life. Inside Story, <http://insidestory.org.au/beijings-guoqing-versus-australias-way-of-life/>
35. McKenzie, Nick, Baker, Richard, Koloff, Sashka és Uhlmann, Chris (2017): The party line. The Age, <http://www.theage.com.au/interactive/2017/chinas-operation-australia/soft-power.html>
36. Ho, Gwyneth (2017): Why Australian universities have upset Chinese students. BBC News, <http://www.bbc.com/news/world-australia-41104634>
37. Uo.
38. Xu, Xiuzhong (2017): Chinese Nationalism Jostles With Academic Freedom in Australia. The New York Times, <https://www.nytimes.com/2017/11/15/world/australia/china-students-censorship.html?ribbon-ad-idx=4&rref=world/australia>
39. Greene, Andrew és Dziedzic, Stephen (2017): China's soft power: Julie Bishop steps up warning to university students on Communist Party rhetoric. ABC News, <http://www.abc.net.au/news/2017-10-16/bishop-steps-up-warning-to-chinese-university-students/9053512>
40. Xu, Xiuzhong (2017): Chinese Nationalism Jostles With Academic Freedom in Australia. The New York Times, <https://www.nytimes.com/2017/11/15/>

- world/australia/china-students-censorship.html?ribbon-ad-idx=4&rref=world/australia
41. Greene, Andrew és Dziedzic, Stephen (2017): China's soft power: Julie Bishop steps up warning to university students on Communist Party rhetoric. ABC News, <http://www.abc.net.au/news/2017-10-16/bishop-steps-up-warning-to-chinese-university-students/9053512>
  42. Ho, Gwyneth (2017): Why Australian universities have upset Chinese students. BBC News, <http://www.bbc.com/news/world-australia-41104634>
  43. Xu, Xiuzhong (2017): Chinese Nationalism Jostles With Academic Freedom in Australia. The New York Times, <https://www.nytimes.com/2017/11/15/world/australia/china-students-censorship.html?ribbon-ad-idx=4&rref=world/australia>
  44. Brady, Anne-Marie (2017): Resisting China's magic weapon. The Interpreter, <https://www.lowyinstitute.org/the-interpreter/resisting-china-s-magic-weapon>
  45. McKenzie, Nick, Uhlmann, Chris, Baker, Richard, Flitton, Daniel és Koloff, Sashka (2017): ASIO investigation targets Communist Party links to Australian political system. ABC News, <http://www.abc.net.au/news/2017-06-05/asio-china-spy-raid/8589094>
  46. Foreign Influence Transparency Scheme (2018). Australian Government – Attorney-General's Department, <https://www.ag.gov.au/transparency>
  47. Munro, Kelsey (2018): Australia's new foreign-influence laws: Who is targeted? The Interpreter, <https://www.lowyinstitute.org/the-interpreter/australia-new-foreign-influence-laws-who-targeted>
  48. Fitzgerald, John (2016): Beijing's guoqing versus Australia's way of life. Inside Story, <http://insidestory.org.au/beijings-guoqing-versus-australias-way-of-life/>

FELHASZNÁLT IRODALOM / REFERENCES

- Brady, Anne-Marie (2017): Resisting China's magic weapon. The Interpreter, <https://www.lowyinstitute.org/the-interpreter/resisting-china-s-magic-weapon>
- China country brief. Australian Government – Department of Foreign Affairs and Trade, <http://dfat.gov.au/geo/china/pages/china-country-brief.aspx>
- Dr Church, Nathan: The Australia-United States defence alliance. Parliament of Australia, https://www.aph.gov.au/About_Parliament/Parliamentary_Departments/Parliamentary_Library/pubs/BriefingBook44p/AustUSDefence
- Fitzgerald, John (2016): Beijing's guoqing versus Australia's way of life. Inside Story, <http://insidestory.org.au/beijings-guoqing-versus-australias-way-of-life/>

- Foreign Influence Transparency Scheme (2018). Australian Government – Attorney-General’s Department, <https://www.ag.gov.au/transparency>
- Greene, Andrew és Dziedzic, Stephen (2017): China's soft power: Julie Bishop steps up warning to university students on Communist Party rhetoric. ABC News, <http://www.abc.net.au/news/2017-10-16/bishop-steps-up-warning-to-chinese-university-students/9053512>
- Groot, Gerry (2015): The Expansion of the United Front Under Xi Jinping. The China Story, <https://www.thechinastory.org/yearbooks/yearbook-2015/forum-ascent/the-expansion-of-the-united-front-under-xi-jinping/>
- Ho, Gwyneth (2017): Why Australian universities have upset Chinese students. BBC News, <http://www.bbc.com/news/world-australia-41104634>
- Kennedy, Ed (2017): Foreign Donations, Local Politics: China's Australia Influence. The Diplomat, <https://thediplomat.com/2017/07/foreign-donations-local-politics-chinas-australia-influence/>
- KPMG és The University of Sydney (2017): Demystifying Chinese Investment in Australia. KPMG, <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/au/pdf/2017/demystifying-chinese-investment-in-australia-may-2017.pdf>. 4-19. old.
- McKenzie, Nick, Baker, Richard, Koloff, Sashka és Uhlmann, Chris (2017): The party line. The Age, <http://www.theage.com.au/interactive/2017/chinas-operation-australia/soft-power.html>
- McKenzie, Nick, Uhlmann, Chris, Baker, Richard és Flitton, Daniel (2017): ASIO warns parties that taking China cash could compromise Australia. The Age, <http://www.theage.com.au/national/investigations/asio-warns-parties-that-taking-china-cash-could-compromise-australia-20170602-gwjc8t.html>
- McKenzie, Nick, Uhlmann, Chris, Baker, Richard, Flitton, Daniel és Koloff, Sashka (2017): ASIO investigation targets Communist Party links to Australian political system. ABC News, <http://www.abc.net.au/news/2017-06-05/asio-china-spy-raid/8589094>
- McKenzie, Nick, Uhlmann, Chris, Flitton, Daniel és Baker, Richard (2017): ASIO warns political parties over foreign donations. ABC News, <http://www.abc.net.au/news/2017-06-05/asio-warns-political-parties-over-foreign-donations/8590162>
- Munro, Kelsey (2018): Australia’s new foreign-influence laws: Who is targeted? The Interpreter, <https://www.lowyinstitute.org/the-interpreter/australia-new-foreign-influence-laws-who-targeted>
- Riordan, Primrose (2017): Chinese Australians speak out against Communist Party meddling. The Australian, <http://www.theaustralian.com.au/national-affairs/chinese-australians-speak-out-against-communist-party-meddling/news-story/088af871072c7672131bed225a54c209>

- Robinson, Natasha (2019): Australian universities risk catastrophe due to over-reliance on Chinese students, expert warns. ABC News, <https://www.abc.net.au/news/2019-08-21/australian-universities-too-dependent-on-chinese-students-report/11427272>
- Silent Invasion: China's Influence in Australia. Clive Hamilton, <https://clivehamilton.com/books/silent-invasion-chinas-influence-in-australia/>
- South China Sea tribunal: Key points (2016). BBC News, <http://www.bbc.com/news/world-asia-36772813>
- Uhlmann, Chris (2016): Australian businesses with close ties to China donated \$5.5m to political parties, investigation shows. ABC News, <http://www.abc.net.au/news/2016-08-21/australian-groups-strong-ties-china-political-donations/7768012>
- Varrall, Merriden (2017): Four Corners sees the Party-state in all the shadows. The Interpreter, <https://www.lowyinstitute.org/the-interpreter/seeing-party-state-all-shadows>
- Wade, Geoff (2015): State Grid and Australia's national security interests. The Strategist, <https://www.aspistrategist.org.au/state-grid-and-australias-national-security-interests/>
- Wen, Philip (2017): Australian publisher delays book alleging China influence in Australia. Reuters, <https://www.reuters.com/article/us-australia-china/australian-publisher-delays-book-alleging-china-influence-in-australia-idUSKBN1DD0EF?il=0>
- Xu, Xiuzhong (2017): Chinese Nationalism Jostles With Academic Freedom in Australia. The New York Times, <https://www.nytimes.com/2017/11/15/world/australia/china-students-censorship.html?ribbon-ad-idx=4&rref=world/australia>